POMOC PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 15 W ŻORACH

Opracowały:
Agnieszka Adamczyk
Agnieszka Fajkier

Żory, 10 września 2018 r.

ORGANIZACJA I UDZIELANIE POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591)

Istotą pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom jest:

- rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia;
- rozpoznawanie indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia;
- rozpoznawanie czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie ucznia w szkole, w celu wspierania jego potencjału rozwojowego i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym.

Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole udzielają:

- nauczyciele,
- specjaliści, w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni.

Pomoc ta jest **organizowana i udzielana we współpracy z:**

- rodzicami uczniów,
- poradniami psychologiczno - pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi,
- placówkami doskonalenia nauczycieli,
- innymi szkołami,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

ADRESACI POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ

UCZNIOWIE O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

Specjalne potrzeby edukacyjne to:

- niepełnosprawność (uczniowie niesłyszący, słabosłyszący, niewidomi, słabowidzący, niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja, niepełnosprawność intelektualne w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, autyzm, w tym zespół Aspergera oraz niepełnosprawności sprzężone),
- niedostosowanie społeczne, w tym zagrożenie niedostosowaniem społecznym,
- zaburzenia zachowania i emocji,
- szczególne uzdolnienia,
- specyficzne trudności w uczeniu się: dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia,
- niepowodzenia edukacyjne,
- deficyty kompetencji językowych i zaburzenia sprawności językowych,
- choroba przewlekła,
- sytuacje kryzysowe lub traumatyczne,
- zaniedbania środowiskowe związane z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, spędzaniem wolnego czasu, kontaktami środowiskowymi,
- trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowym lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogiczna w szkole jest **dobrowolne i nieodpłatne.**

Udzielana jest ona uczniom przede wszystkim **w trakcie bieżącej pracy z nimi.**

Udzielają jej **nauczyciele oraz specjaliści**, a w szczególności: psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni.

FORMY POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ:

KLASY TERAPEUTYCZNE

(w naszej szkole nie funkcjonują)

Dla kogo: uczniowie wymagający dostosowania organizacji i procesu nauczania oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej z uwagi na trudności w funkcjonowaniu w szkole lub oddziale wynikające z zaburzeń rozwojowych lub ze stanu zdrowia.

Na jakiej podstawie: opinia PPP, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.

Prowadzący: nauczyciele właściwych zajęć edukacyjnych.

ZAJĘCIA ROZWIJAJĄCE UZDOLNIENIA

Dla kogo: uczniowie szczególnie uzdolnieni.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA ROZWIJAJĄCE UMIEJĘTNOŚCI UCZENIA SIĘ

Dla kogo: dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA DYDAKTYCZNO – WYRÓWNAWCZE

Dla kogo: uczniowie mający trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA KOREKCYJNO – KOMPENSACYJNE

Dla kogo: uczniowie z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy *(w pierwszej kolejności pomoc udzielana jest uczniom posiadającym opinie z poradni)*

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA LOGOPEDYCZNE

Dla kogo: uczniowie z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA ROZWIJAJĄCE KOMPETENCJE EMOCJONALNO – SPOŁECZNE

Dla kogo: uczniowie przejawiający trudności w funkcjonowaniu społecznym.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

INNE ZAJĘCIA O CHARAKTERZE TERAPEUTYCZNYM

Dla kogo: uczniowie z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, mający problemy w funkcjonowaniu w szkole oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w jej życiu.

Na jakiej podstawie: rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia ucznia taką formą pomocy.

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

ZAJĘCIA ZWIĄZANE Z WYBOREM KIERUNKU KSZTAŁCENIA I ZAWODU

Dla kogo: uczniowie szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych - są to zajęcia uzupełniające działania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.

Na jakiej podstawie: art. 109 ust. 1 pkt 7 w zw. z ust. 6 i 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz. U. z 2017 r., poz. 59. oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018 poz. 1675)

Prowadzący: nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

KSZTAŁCENIE SPECJALNE

UCZNIOWIE Z ORZECZENIEM O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

art. 127 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe
(Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków
organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci
i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych
społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
(Dz. U. z 2017 r., poz. 1578)

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego mogą uzyskać uczniowie:

1. **NIEPEŁNOSPRAWNI:**

- niesłyszący;
- słabosłyszący;
- niewidomi;
- słabowidzący;
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim;
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

2. **NIEDOSTOSOWANI SPOŁECZNIE.**

3. **ZAGROŻENI NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM.**

Orzeczenie o kształceniu specjalnym wydaje publiczna poradnia psychologiczno – pedagogiczna , w tym specjalistyczna, **na wniosek rodziców ucznia**.

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się **na okres roku szkolnego albo etapu edukacyjnego** (I-III, IV-VIII).

Uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego szkoła ma obowiązek zapewnić:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego; warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów;

- inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, **w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne** (prowadzenie tych zajęć dyrektor szkoły powierza nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia);

- integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym, w tym z uczniami pełnosprawnymi;

- przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, na zajęcia rewalidacyjne dla ucznia niepełnosprawnego w oddziale ogólnodostępnym i integracyjnym* przeznacza się **2 dodatkowe godziny tygodniowo**.

Uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się **program nauczania** do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.

Dostosowanie to następuje na podstawie opracowanego dla ucznia **indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET)** uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

INDYWIDUALNY PROGRAM EDUKACYJNO - TERAPEUTYCZNY

Kto opracowuje IPET? → zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści, **prowadzący zajęcia z uczniem**

Kto koordynuje pracę zespołu? →

- **wychowawca** oddziału do którego uczęszcza uczeń;
- wyznaczony **przez dyrektora szkoły** nauczyciel lub specjalista, prowadzący zajęcia z uczniem

Kto może dodatkowo uczestniczyć w pracach zespołu? →

- **na wniosek dyrektora szkoły**: przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, asystent lub pomoc nauczyciela;
- **na wniosek lub za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia**: inne osoby, w szczególności lekarz, psycholog, pedagog, logopeda lub inny specjalista

Na jaki okres opracowuje się IPET? → na okres, **na jaki zostało wydane orzeczenie** o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny

Jaki jest termin opracowania IPET? →
- **do 30 września** roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie kształcenie;
- **30 dni od dnia złożenia orzeczenia** o potrzebie kształcenia specjalnego

Kiedy odbywają się spotkania zespołu? → w miarę potrzeb, **nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku szkolnym**

Jaka jest podstawa przygotowania IPET? →
- dokonanie przez zespół **wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia**;
- uwzględnienie diagnozy, wniosków sformułowanych na jej podstawie oraz zaleceń zawartych w orzeczeniu

Jak są prawa rodzica /pełnoletniego ucznia?

- prawo **uczestniczenia** w: spotkaniach zespołu, opracowaniu i modyfikacji programu, dokonywaniu wielospecjalistycznych ocen;
- prawo do uzyskania od dyrektora szkoły **pisemnego zawiadomienia** (w sposób przyjęty w danej szkole) o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu;
- prawo do **otrzymanie kopii** programu i wielospecjalistycznych ocen

INDYWIDUALNE NAUCZANIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2017r. Poz. 1616)

DLA KOGO i NA JAKIEJ PODSTAWIE ORGANIZUJE SIĘ INDYWIDUALNE NAUCZANIE:

- Dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły. Chodzi o uczniów, którzy są po wypadkach, z urazami, z ciężkimi chorobami, np. nowotworowymi. To do tych uczniów kierowane są przepisy, które gwarantują im możliwość realizacji obowiązku szkolnego w czasie, kiedy nie mogą uczęszczać do szkoły i dlatego realizują zajęcia edukacyjne w domu. **Uczeń wraca do szkoły, jeśli jego stan zdrowia poprawi się;**
- Na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
- Na czas określony, wskazany w orzeczeniu.

KTO, GDZIE I W JAKI SPOSÓB ORGANIZUJE NAUCZANIE INDYWIDUALNE?

- Nauczanie indywidualne organizuje dyrektor szkoły, do której uczęszcza uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania;
- Zajęcia indywidualnego nauczania realizowane są w **miejscu pobytu ucznia:**
  - **w domu rodzinnym,**
  - w placówce (MOW, MOS, SOSW, SOW);
  - u rodziny zastępczej;
  - w rodzinnym domu dziecka;
  - w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
  - w regionalnej placówce opiekuńczo-wychowawczej.
- Zajęcia indywidualnego nauczania są prowadzone przez nauczyciela lub nauczycieli:
  - w indywidualnym kontakcie z uczniem;
  - w bezpośrednim kontakcie z uczniem.

TYGODNIOWY WYMIAR GODZIN ZAJĘĆ INDYWIDUALNEGO NAUCZANIA

- dla ucznia klas I-III szkoły podstawowej – od 6 do 8 godzin,
- dla ucznia klas IV-VI szkoły podstawowej – od 8 do 10 godzin,
- dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz klas gimnazjalnych - od 10 do 12 godzin,
- dla uczniów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych – od 12 do 16 godzin

CDN. NAUCZANIE INDYWIDUALNE

- **Nie można utożsamiać indywidualnego nauczania z kształceniem specjalnym uczniów z niepełnosprawnościami.**
  Uczniowie z niepełnosprawnościami powinni uczyć się w szkole ze swoimi rówieśnikami.
- Niepełnosprawność nie jest wskazaniem do kierowania ucznia na indywidualne nauczanie. Uczeń z uwagi na swoją niepełnosprawność ma mieć w miarę możliwości i swoich potrzeb odpowiednio zorganizowane zajęcia w szkole w ramach indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET).

ZINDYWIDUALIZOWANA ŚCIEŻKA KSZTAŁCENIA

- **organizowana jest dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia** nie mogą realizować wszystkich zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym i wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specjalnych potrzeb edukacyjnych

Nie organizuje się dla:

- **uczniów objętych kształceniem specjalnym** *(edukacja tych uczniów opiera się na indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych)*

- **uczniów objętych indywidualnym** nauczaniem.

ZINDYWIDUALIZOWANA ŚCIEŻKA KSZTAŁCENIA

1) **obejmuje wszystkie zajęcia** edukacyjne, które są realizowane:
   - wspólnie z oddziałem szkolnym oraz
   - indywidualnie z uczniem
2) **wymaga opinii publicznej poradni**, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie
3) **do wniosku o wydanie ww. opinii** dołącza się dokumentację określającą:
   - trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole
   - w przypadku ucznia obejmowanego taką ścieżką ze względu na stan zdrowia – także wpływ choroby na funkcjonowanie ucznia, ograniczenia w zakresie możliwości udziału w zajęciach wspólnie z oddziałem szkolnym
   - opinię nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, o jego funkcjonowaniu w szkole